

Usnesení Nejvyššího soudu ČSR ze dne 22.01.1974, sp. zn. 7 Co 300/73, ECLI:CZ:NS:1974:7.CO.300.1973.1

Číslo: 34/1974

Právní věta: Dobou přípravou pro povolání ve smyslu ustanovení § 18 odst. 1 vyhlášky č. 102/1964 Sb. není jen doba učebního poměru, ale i přiměřená doba po skončení učebního poměru, kdy pracovník teprve získává potřebnou dovednost, zručnost, návyky a zkušenosti.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 22.01.1974

Spisová značka: 7 Co 300/73

Číslo rozhodnutí: 34

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Příprava na povolání, Sociální zabezpečení, Učební poměr

Předpisy: 102/1964 Sb. § 18 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 34/1974 sb. rozh.

Dobou přípravou pro povolání ve smyslu ustanovení § 18 odst. 1 vyhlášky č. 102/1964 Sb. není jen doba učebního poměru, ale i přiměřená doba po skončení učebního poměru, kdy pracovník teprve získává potřebnou dovednost, zručnost, návyky a zkušenosti.

(Usnesení Nejvyššího soudu ČSR z 22. 1. 1974, [7 Co 300/73](#))

Rozhodnutím Úřadu důchodového zabezpečení v Praze byla zamítnuta žádost navrhovatele o částečný invalidní důchod s odůvodněním, že navrhovatel nebyl shledán ani částečně invalidním.

V opravném prostředku proti tomuto rozhodnutí navrhovatel namítal, že jeho žádost byla zamítnuta neprávem, protože má snížené výdělkové možnosti, i když povolání, jemuž je vyučen, může vykonávat.

Krajský soud v Plzni potvrdil rozhodnutí Úřadu důchodového zabezpečení, když podle posudku krajské posudkové komise v P. dospěl k závěru, že navrhovatel není ani částečně invalidní.

K odvolání navrhovatele Nejvyšší soud ČSR změnil usnesení soudu prvního stupně tak, že rozhodnutí Úřadu důchodového zabezpečení zrušil.

Z odůvodnění:

Navrhovatel se vyučil puškařem, jeho učební doba skončila 15. 7. 1971, pak si vybral dovolenou a dne 1. 8. 1971 počal pracovat jako vyučený puškař. Dne 16. 9. 1971, tedy asi jeden a půl měsíce po nastoupení práce po vyučení, utrpěl pracovní úraz - vážné zranění levé ruky; pro následky tohoto zranění byl práce neschopen do 28. 2. 1973 a 1. 3. 1973 počal opět pracovat; dne 12. 3. 1973 požádal o částečný invalidní důchod.

Podle souhlasného závěru okresní a krajské posudkové komise sociálního zabezpečení zůstala navrhovateli levá ruka zdeformována a úchopová schopnost této ruky je značně snížena. Navrhovatel levou rukou může vykonávat jen lehčí práci, avšak může vykonávat své povolání puškaře - opraváře. Vzhledem ke svému zranění byl navrhovatel také uznán osobou se změněnou pracovní schopností. Z toho vyplývá, že navrhovatel může vykonávat své dosavadní zaměstnání, avšak jen za zvlášť ulehčených pracovních podmínek. Okresní posudková komise sociálního zabezpečení v R. uznala navrhovatele za občana se změněnou pracovní schopností, protože pro dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav má podstatně omezený výběr zaměstnání; neuvedla však, a který z důvodů stanovených v § 88 odst. 2 vyhlášky č. 102/1964 Sb. je důvodem jeho podstatně omezeného výběru zaměstnání. Nelze však pochybovat o tom, že šlo o důvod uvedený v ustanovení § 88 odst. 2 písm. b/ citované vyhlášky, a že tedy navrhovatel je schopen vykonávat své dosavadní zaměstnání, avšak jen za zvlášť ulehčených pracovních podmínek; důvody uvedené v citovaném ustanovení pod písm. a, c) a d/ u navrhovatele totiž nepřicházejí v úvahu. Je tedy nepochybné, že u navrhovatele jde o zdravotní stav, jaký se předpokládá u částečné invalidity. Vyplývá to z toho, že úchopová schopnost levé ruky navrhovatele, která je při práci puškaře významná, je značně snížena, takže i když navrhovatel své vyučené povolání vykonávat může, má následkem svého zranění podstatně ztíženou situaci a sníženou výkonnost proti zdravému pracovníkovi. Snížená výkonnost je v navrhovatelově případě důležitá, protože jde o práci odměňovanou podílovou mzdou, při které je docílený výkon rozhodujícím činitelem.

Pokud pak jde o otázku podstatného poklesu výdělku, nelze výdělek docilovaný navrhovatelem po opětném nastoupení do práce srovnávat s jeho výdělkem docilovaným před úrazem. Jestliže navrhovatel utrpěl úraz ani za jeden a půl měsíce po skončení výuční doby, nelze docílený výdělek v této krátké době bezprostředně po vyučení považovat za průměrný měsíční výdělek ve smyslu ustanovení § 17 odst. 1 vyhlášky č. 102/1964 Sb. Je přirozené, že výdělek docilovaný v zaměstnání v době bezprostředně následující po skončení učební doby musí být nižší než výdělek, kterého by vyučený pracovník dosahoval v průměru po přiměřeném zapracování. Nutno proto vycházet z výdělku, kterého v průměru v tomto zaměstnání docilovali stejně kvalifikovaní pracovníci zdraví. Tomu nasvědčuje ustanovení § 18 odst. 1, věta druhá, vyhlášky č. 102/1964 Sb., podle něhož v případech, kdy se pracovník stal částečně invalidní v době přípravy pro povolání, je srovnávací částkou průměrná mzda dosahovaná obvykle v zaměstnání, které pracovník konal v době vzniku nároku na částečný invalidní důchod.

Dobou přípravy pro povolání ve smyslu ustanovení § 18 odst. 1 vyhlášky č. 102/1964 Sb. nelze rozumět jen dobu učebního poměru, nýbrž i přiměřenou dobu po skončení učebního poměru, kdy pracovník teprve získává potřebnou dovednost, zručnost, návyky a zkušenosti. Tomuto výkladu nasvědčuje také ustanovení § 58 vládního nařízení č. 66/1965 Sb. (ve znění nařízení vlády ČSSR č. 60/1970 Sb.), podle něhož se v případech, v nichž se pracovník stal částečně invalidním následkem pracovního úrazu, který utrpěl do pěti let po skončení učebního poměru, považuje za průměrný výdělek před úrazem průměrný výdělek jeho spolupracovníků vykonávajících práci toho druhu, pro kterou byl pracovník vyučen.

Podle zprávy družstva L., v němž navrhovatel pracuje, činil průměrný měsíční výdělek puškaře - opraváře, vypočtený za léta 1971 a 1972, částku 1758 Kčs měsíčně. Odvolací soud doplnil řízení

zjištěním výdělku navrhovatele v roce 1973 a zjistil, že navrhovatelův výdělek za dobu od 1. 3. do 30. 11. 1973 činil v průměru 984 Kčs. U navrhovatele došlo tedy k podstatnému poklesu výdělku. Protože navrhovatel splňuje jak zdravotní podmínku, tak i podmínku podstatného poklesu výdělku, náleží mu od 1. 3. 1973 částečný invalidní důchod.